

Do I and others benefit?

Interview met Susannah Temple

Lieuwe Koopmans

Het is een zonnige najaarsdag. We zitten in een woonkeuken in Bristol. Caspar Verhees en ik zijn een paar dagen over om met onze Engelse collega's te praten over Functional Fluency; de ontwikkeling in Nederland en in Engeland. In de vroege ochtend hebben we tijd gevonden voor een vraaggesprek met Susannah Temple.

In dit gesprek staat vooral het 'waarom' van Functional Fluency centraal (zie elders in deze Strook):

- Waarom heeft Susannah Temple het model en de vragenlijst ontwikkeld?
- Waarom is het van toegevoegde waarde voor de Transactionele Analyse?
- Waarom is het maatschappelijk gezien betekenisvol?

Het waarom voor Susannah Temple

Susannah neemt ons mee terug naar het Engeland van de Tweede Wereldoorlog en de jaren daarna. *"Het was een zware tijd. Engeland was zwaar gehavend. Ouders hadden nauwelijks oog voor kinderen, zo druk waren ze om de eindjes aan elkaar te knopen. De kloof tussen volwassenen en kinderen was in die tijd verschrikkelijk groot. Ik voelde mij als kind dikwijls niet begrepen; niet door mijn ouders en later ook niet op school"*.

Susannah Temple werd gymnastieklerares. Ze werkte jarenlang met jongeren in het Engelse schoolsysteem.

"Ook hier zag ik weer hoe slecht kinderen dikwijls door volwassenen begrepen werden. Ik ging op zoek naar mogelijkheden om kinderen beter te kunnen begeleiden en stuitte daarbij op de Transactionele Analyse. De taal die Eric Berne bood, gaf mij zo veel aanknopingspunten voor mijn eigen werk, maar later ook voor mijn werk met docenten en leidinggevendenden binnen scholen."

Susannah verdiepte zich verder in de TA, deed haar CTA-educational en werd vervolgens (P) TSTA-educational.

Het waarom voor de Transactionele Analyse

"Het was in die jaren dat ik als opleider stuitte op de beperkingen van het OVK-model. Er zaten veel interne tegenstrijdigheden in. Het structurele model kon ik begrijpen, als een model dat de intrapsychische ontwikkeling beschrijft en zicht geeft op overdracht en tegenoverdracht. Het functionele model sloot daar inhoudelijk niet op aan!"

Dit zijn de momenten dat Susannah Temple op haar best is. Ze gaat recht op zitten, haar armen en met name haar wijsvingers gesticuleren mee, wanneer zij op de inconsistenties in gaat.

"Het functionele model van egotoestanden beschrijft gedrag, dat niet correspondeert met de oorspronkelijke definities van de egotoestanden. De Ouder is bijvoorbeeld de egotoestand waarin al de gevoelens, gedachten en gedrag zit opgeslagen van ouderfiguren zoals wij die in het verleden hebben ervaren. Dat is zo veel meer dan de Kritische Ouder of de Voedende Ouder. Ik kon dat nooit goed begrijpen en ook nooit goed uitleggen."

Susannah vervolgt met een anekdote:

"Toen ik net PTSTA was zou ik een examen af gaan nemen. Ik ontving van te voren instructies van een door

mij zeer gewaardeerde TSTA. Hij zei mij dat we in het CTA-examen maar niet in moesten gaan op het onderscheid tussen het functionele en het structurele model, omdat je van een CTA niet mocht verwachten dat hij dit onderscheid zou begrijpen. Het centrale model van de Transactionele Analyse hoefde niet begrepen te worden door gecertificeerde Transactioneel Analisten!”

Susannah Temple raakte betrokken bij de ontwikkeling van programma's voor docenten op de universiteit.

“Het was in die tijd dat ik ook merkte dat het OVK-model te weinig aanknopingspunten bood voor leren. De metaforen zijn prachtig, maar zo weinig concreet, dat zij geen mogelijkheden geven voor het stapsgewijs leren van nieuw gedrag. Ik was er van overtuigd dat dit nodig was. Ik maakte gebruik van het werk van Jean Ilsley Clarke (die het onderscheid creëerde tussen positieve en negatieve Ouder en Kindegotoestanden (LK)) en het werk van Keith Tudor (die een uitvoerige beschrijving geeft van de integrerende Volwassene, inclusief gedragskenmerken (LK)) Het laatste zetje kreeg ik toen ik samen met een collega een programma ontwikkelde rondom persoonlijke effectiviteit voor onderwijzers en deze collega plotseling overleed. Ik stond toen voor de keuze tussen stoppen of doorgaan. Dat was het moment waarop ik het besluit nam om zelf een gevalideerde psychometrisch meetinstrument te gaan maken gebaseerd op de Transactionele Analyse.”

Susannah Temple was al begin 60 toen ze besloot een promotieonderzoek te gaan starten.

“Ik weet nog dat ik bij de ITA (toenmalige Engelse TA-vereniging) een subsidieverzoek deed en een onderzoeksvoorstel bij de universiteit indiende en dat tot mijn eigen schrik en verbazing deze op beide plaatsen geaccordeerd werd. OK, dacht ik, nu moet ik het gaan doen. Mijn promotor gaf mij later terug dat ze met verbijstering mijn promotie-voorstel had gelezen: ‘Wil ze dat allemaal gaan doen in vijf jaar tijd?’ Met een brede glimlach vervolgt Susannah ‘Ik was volstrekt naïef toen, ik wist niets van onderzoek.’”¹

In een periode van vijf jaar rondde Susannah Temple haar promotieonderzoek af en ontwikkelde het psychometrische instrument. Ze publiceerde verschillende artikelen in de TA-journal die vertaald werden in het Nederlands.

Het waarom voor de maatschappij

In de loop van de afgelopen jaren is Susannah Temple tot de conclusie gekomen dat Functional Fluency en met name de TIFF-vragenlijst veel minder een psychometrisch instrument is als wel een instrument voor coaching en begeleiding.

“Je kan de TIFF-vragenlijst niet los van het gesprek bezien. De uitkomsten zijn dan betekenisloos. Het heeft het contact nodig. Dat is essentieel!”

Opnieuw priemt haar wijsvinger een gat in de lucht.

“Het gaat over interpersoonlijke effectiviteit, over gedrag in relaties. Alles wat wij doen, gaat dan ook over hoe wij de relatie vorm geven”.

Susannah noemt dit proces ‘love in action’.

“De centrale vraag is steeds opnieuw of Ik en de ander profijt hebben van mijn gedrag (‘Do I and others benefit?’). Daarin schuilt de diepere betekenis van Functional Fluency. Het gaat over de zoektocht van mensen hoe zij hun eigen gedrag vorm kunnen geven en hoe zij taal kunnen vinden die helpt om relaties aan te gaan. Dat is al zo oud als de mensheid. Mensen zijn groepsdieren. We hebben de taal nodig om elkaar te begrijpen, om als soort te overleven. Dat was zo toen wij als nomaden rondtrokken en dat is nu vandaag nog zo. Functional Fluency geeft een taal waardoor mensen elkaar kunnen leren begrijpen.”

Sinds 4 jaar is er een stichting die zich ten doel heeft gesteld haar werk te verspreiden. Het aantal providers in Europa groeit, in Nederland zijn dit er inmiddels 42.

Ze ontving voor haar werk eerder een zilveren medaille van de EATA en dit jaar volgde the Eric Berne Memorial Award.

Terug naar het waarom voor Susannah

“Het is een lange reis geweest. Ik heb, ook binnen de TA-wereld, lang moeten wachten op de erkenning. Het is zo fijn om die uiteindelijk te krijgen”.

Voetnoot

1. De thesis van het promotieonderzoek is beschikbaar voor hen die daarin geïnteresseerd zijn. Hiervoor kunt u contact leggen met Functional Fluency Nederland. www.functionalfuency.nl